

ויזרע יצחק

שנה יב'

<p>זמני השבת</p> <p>כניסה</p> <p>יציאה</p> <p>ר"ת</p>	<p>י"ב</p> <p>18:30</p> <p>19:47</p> <p>20:30</p>	<p>ת"א</p> <p>18:49</p> <p>19:51</p> <p>20:29</p>	<p>חיפה</p> <p>18:41</p> <p>19:51</p> <p>20:30</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת</p> <p>"ויזרע יצחק"</p> <p>ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>פרשת "שמיני"</p> <p>הפטרה: "ויוסף עוד"</p> <p>כד' ניסן תש"ף</p>
---	--	--	---	---	---

הגיגים לפרשת השבוע

"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו וכוּקְנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא ט' א)

בפרשה הקודמת נאמר: "ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי מלואיכם" אומר כאן הכתוב שלאחר שנשלמו שבעת הימים האלו קרא להם משה ביום השמיני. ואמרו חז"ל שאותו היום הוא היום הידוע. היה זה ר"ח ניסן שבו הוקם המשכן ונטל י' עטרות השנויות בסדר עולם. אומר ה"צרוּר המור" שזהו רמז למה שאמרו חז"ל ששמיני למילואים היה ביום ראשון ובראש חדש הראשון. והיום הזה היה תחילת כל המעשים. ובו ביום חזרו העטרות למשכן. וביום הזה התקיים העולם שנברא בעשרה מאמרות. ולכן, כמו שבבריאת העולם עיקר השכינה היתה בתחתונים, אמר כאן 'כי היום ה' נראה אליכם" כמו שהיה בראשונה. ולכן היה זה היום הראשון לכהונה והראשון לעבודה, שבו הקריבו קרבנות צבור גם כן. ראשון לירידת האש וראשון לשכון שכינה בישראל.

"קוּזוּ שְׂעִיר עֲזִים לְזוּטָאת" (ויקרא ט' ג)

"וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן? אלא אמר להם אתם יש בידכם בתחילה ויש בסוף, יש בידכם בתחילה וישחטו שעיר עזים' (במעשה מכירת יוסף) ויש בידכם בסוף 'עשו להם עגל מסכה', יבוא שעיר ויכפר על מעשה שעיר, יבוא עגל ויכפר על מעשה העגל" (מדרש)

נשאלת השאלה, מדוע היו צריכים ישראל להביא יחד עם קרבן הכפרה על מעשה העגל, קרבן נוסף שיכפר להם על המעשה של מכירת יוסף? ומדוע עיכב החטא של מכירת יוסף את יציאת מצרים ואת קריעת ים סוף ואפילו את מתן תורה? מתוך ה"משך חכמה" שעד עתה היה לאחים תירוץ חזק על חטא מכירת יוסף. טענתם ליוסף היתה שגם אם ראה אצלם מעשים רעים, אין זה אומר שהוא צריך לרוץ ולספר לאבא, אלא היה עליו להוכיחם קודם. אך בחטא העגל כאשר חזר הוכיח אותם על רצונם לעשות פסל הם הרגו אותו, וכזה התברר שליוסף לא היתה אפשרות להוכיח את אחיו, מחשש שיהרגוהו ולכן יוסף נאלץ להוכיחם באמצעות אביו. זו הסיבה שחטא מכירת יוסף חזר והתעורר על ידי חטא העגל והוצרכו ישראל הביא כפרה גם על החטא הזה.

"כי היום ה' נראה אליכם" (ויקרא ט' ד)

מדוע אומר משה "נראה אליכם" ולא אומר "נראה אלינו"? הרי באמירת "נראה אליכם" נראה ששמה מוציא את עצמו מהכלל? מבאר ה"אלשיך" הקדוש על פי מה שמבואר במדרש שלאחר שאמר הקב"ה למשה "ונקדש בכבודי" (שמות כט' מג) משה הסתפק במי יתקדש הבית? בו או באהרן? אך הוא ידע בוודאות שאחד משניהם עתיד למות. והדבר מסביר מדוע מתחילה הפרשה בלשון "ויהי", שלפי חז"ל זהו לשון צער, ומדוע אומר משה "אליכם" "אלינו". שכיון שודאי עתיד להיות "וי" ביום השמיני היה משה חושש על עצמו או על אחיו, לכן אמר לאהרן "קח לך... וכפר על עצמך. ואל בני ישראל תדבר..." שיכפרו על עצמם, ומהעובדה שמה לא הצטווה להביא כפרה הוא הבין שהוא זה שהולך למות, לכן אמר "כי היום ה' נראה אליכם", כלומר "אליכם" נראה בוודאות, אבל לא "לי" מהחשש פן העניין מדבר עליו.

"וידום אהרן" (ויקרא י' ג)

מבאר ה"ספורנו" ששתיקתו זו של אהרן נבעה מכך שאהרון התנחם בקידוש ה' שנקדש באמצעות מותם.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

פרלה לוטאט בת סימונה ז"ל נלב"ע כב' מרחשון תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח" (ויקרא ט' ז')

"שהיה אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכן נבחרת" (רש"י)

אמרו חז"ל (זבחים קב.) על הפסוק "אהרן אחיך הלוי" (שמות ד' יד) שאהרן היה עתיד להיות לוי והכהונה היתה אמורה להיות של משה, אך כיון שמשה סירב לשליחות של הוצאת בני ישראל ממצרים הוא נענש בכך שהכהונה עברה לאהרן אחיו ומעתה אהרן יהיה כהן ומשה יהיה לוי, ולמרות שסירובו של משה נבע מענוותנותו מכל מקום, אין ראוי לסרב לציווי ה'. אומר ה"פנים יפות" שאת הלקח הזה מעביר משה לאהרן בשעה שאהרן מהסס לגשת למזבח ואומר לו "הלא בשביל זה נענשתי ונבחרת אתה לכהונה ואיך תסרב גם אתה?"

"וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם" (ויקרא ט' כב)

"ברכת כהנים, יברכך, יאר, ישא" (רש"י)

לפי דברי רש"י שאומר שהברכה שברך אהרן את העם היתה ברכת הכהנים המוכרת, "יברכך" "יאר" "ישא", יוצא ואם כן שפרשת "נשא" בחומש במדבר, שבה נאמר "דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל" (במדבר ו' כג) היא מוקדמת לפרשה זו. והדבר הגיוני כיון שסמוך לברכת הכהנים נאמר "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן" (במדבר ז' א) אך הרמב"ן שדברי רש"י אינם הכרחיים ובהחלט ייתכן לומר שאהרן פרש, באופן ספונטני, את כפיו אל השמים וברך את העם כפי שעשה שלמה, שנאמר "ויעמד שלמה לפני מזבח ה' ויפרוש כפיו השמים" (מ"א ח' כב), ושם נאמר "ויעמד ויברך את כל קהל ישראל קול גדול לאמר" (מ"א ח' נה), לכן לא מזכיר הכתוב שמשה ציוה אותו לעשות כן.

"יורד מעשות הזוטאת והעולה והשלמים" (ויקרא ט' כב)

מבאר ה"נעם אלימלך" שמדרגת הצדיק היא תמיד לבדוק את עצמו בכל עת ובכל רגע אולי הוא חטא באיזה נדנוד של חטא והרהור, והוא מהרהר תמיד בתשובה. זה רמוז בחטאת ובעולה שבא על הרהור הלב וקרבת השלמים שמרמוז על הדביקות שבו, שהוא עושה שלום בפמליא של מעלה, וכוונת הכתוב "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם" היא שתשוקת הצדיק היא להטיב להעם ועל ידי תשוקתו זו הוא יורד ממדרגת קצת.

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'" (י' ב')

מבאר רבינו בחיי שבני אהרן חטאו באש ולכן גם לקו באש, "ותצא אש", וכוונת הכתוב "וימותו לפני ה'", היא להפרדת הנשמה מהגוף, האש נכנסה לתוך גופם דרך חוטמיהם ואז נפרדה נפשם מגופם. כי אין לומר שנשרפה נשמתם שהרי הכתוב קראם "קרובי", "בקרובי אקדש" (ויקרא י'), ואמרו חז"ל "אמר משה לאהרן אחי יודע הייתי שיקדש הבית והייתי סבור או בי או בך, עכשיו יודע אני שהם גדולים ממני וממך". ואין ספק שמעלת נפשם גדולה לעולם הבא, שהרי מיתתם היתה כפרה על עונותם וזו הסיבה שמוזכרת מיתתם ביום הכיפורים בקריאת פרשת "אחרי מות". כפי שמובא בירושלמי (יומא), "מפני מה נזכרה מיתתן של נדב ואביהוא ביום הכיפורים? ללמדך שמיתת צדיקים מכפרת". וגם אין לומר שגופם ומלבושם נשרפו שהרי הכתוב מעיד "וישאום בכתנותם".

"ואת בת היענה" (ויקרא י"א ט"ז)

מדוע אוסר הכתוב את "בת היענה" ולא אוסר את "היענה" עצמה? מסביר ה"חזקוני" שאין צורך לאסור את האם דהיינו ה"יענה" כיון שהיא ממילא אינה נאכלת היות שבשרה קשה כעץ, ואנשים מבדילים את עצמם מבשר היענה.

"אל תלקצו את נפשותיכם בכל העורף העורף ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם" (ויקרא י"א מז)

אומר רבינו החיד"א ב"פני דוד" שלפי חז"ל ישנם שני פירושים לכן שנכתב "ונטמתם" ללא האות א', א. טמטום. ב? סילוק שכינה. ונפקא מינה בין שני הפירושים הוא שאת טמטום הלב אפשר לתקן קצת על ידי שיעשה דבר הגורם להרחבת שמחת הלב. אבל את סילוק השכינה לא ניתן לתקן. ובזה ניתן להבין את מאמר חז"ל במדרש ש"כל שאינו מודה בפרשת שרצים כאלו כופר ביציאת מצרים". ולכאורה מה הקשר בין שני הדברים? אך על פי המבואר בחז"ל, שיש חילוק בין טומאה מבחוץ לטומאה מבפנים, שהאוכל שרצים משקץ את נפשו ונעשה הוא עצמו שקץ עד שגורם סילוק שכינה, מה שאין כן אם נטמא בחוץ שעליה כתוב "ושכנתי בתוך טומאותם", לכן אדם המכחיש זאת כופר ביציאת מצרים, כיון שיש הפרש בין הטומאה שהיו בה בעת יציאת מצרים לטומאה שהיתה בהם אם היו נכנסים לשער החמישים של הטומאה, ומי שמכחיש שיש דרגות בטומאה ואין הבדל בין שער החמישים בטומאה לשאר השערים הוא בהכרח אינו מרגיש בתוקף הרחמים והנסים שנעשו ביציאת מצרים שמטרתם להוציאנו משם קודם הזמן כדי שלא נאבד בכניסה לשער החמישים.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, סעדיה בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה, אריק שלום בר גורגיה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315